

Reactie op Ontwerp Nationale Klimaatadaptatiestrategie 2026

De Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS) heeft als doel een klimaatbestendig Nederland, nu en in de toekomst. En geeft duidelijkheid over de richting, mogelijke routes en doelen om deze ambitie te realiseren. Hierbij is het van groot belang dat de keuzes van nu toekomstbestendig zijn.

Wij stellen daarom voor om in de NAS de volgende inspanningen helder vast te leggen:

- Door water en bodem sturend te laten zijn bij beslissingen over ruimtelijke ordening, anticiperen we op extreme weersgebeurtenissen zoals piekbuien en overstromingen.
- Voor nieuwbouw een landelijke wettelijke norm over wateroverlast invoeren is noodzakelijk om schade door extreme neerslag te voorkomen of beperken.
- Het toekomstbestendig maken van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen is van belang om slachtoffers van een overstroming bij falen van een primaire waterkering goed en snel te kunnen helpen.

Water en bodem sturend bij ruimtelijke keuzes

Weersextremen komen steeds vaker voor, zoals piekbuien, die leiden tot wateroverlast of een overstroming. Dit zorgt, naast schade, voor veel ongemak en kost de samenleving steeds meer geld. De jaarlijkse [Klimaatlachademonitor](#) van het Verbond van Verzekeraars laat zien dat de schade door extreem weer toeneemt, zowel in omvang als frequentie. Met toenemende weersextremen door klimaatverandering is het essentieel dat we Nederland klimaatbestendig maken. Anders lopen schades onnodig op en komt de betaalbaarheid van verzekeringen en financierbaarheid van woningen onder druk te staan. Belangrijk is om risico's van extreem weer goed mee te wegen bij de inrichting van ons land en bij de keuze waar en hoe te bouwen. Door klimaatadaptieve maatregelen te nemen, is en blijft het mogelijk om in Nederland te wonen en te werken zonder of met beperkte overlast van de gevolgen van toenemende weersextremen en voorkomen we voornoemde druk op betaalbaarheid en financierbaarheid.

Landelijke wettelijke norm over wateroverlast

In de Ontwerp-NAS staat (pagina 158) dat aan de hand van de [Maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving](#) normen voor klimaatadaptief bouwen worden toegepast bij inrichting van nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het gaat dan niet zozeer om bouwtechnische eisen aan het gebouw zelf, maar vooral om gebiedsmaatregelen en om de inpassing van het gebouw. In de [beleidsbrief Infrastructuur en Waterstaat](#) staat dat uiterlijk in 2030 het kabinet een landelijke norm voor wateroverlast wil vaststellen gericht op buien met een herhalingstijd van eens in de 100 jaar. Onder deze norm moet nieuwbouw bestand zijn tegen een bui van 70 mm/uur (zoals beschreven in het eindrapport van de [adviesgroep STOER](#)) en 120 mm neerslag in 24 uur. Verzekeraars bepleiten aan de NAS toe te voegen dat deze norm zo snel mogelijk via landelijke wetgeving wordt geborgd. Wat ons betreft hoeft het borgen niet te wachten tot 2030. Het kabinet wil jaarlijks 100.000 woningen bouwen. Daarom is het belangrijk dat de nieuwe norm snel wordt ingevoerd. Door deze norm over wateroverlast snel wettelijk vast te leggen, slaan we twee vliegen in één klap: we beschermen bewoners beter én geven projectontwikkelaars en bouwers meteen duidelijkheid over waar nieuwe woonwijken en woningen aan moeten voldoen. Dat helpt om de woningbouw te versnellen en voorkomt ellende en schade die -ondanks verdere investeringen in waterveiligheid- ontstaat.

Herziening van de Wts: verbeteren afhandeling overstromingsschade

Klimaatbestendigheid gaat niet alleen over de fysieke inrichting van Nederland, maar ook over het op orde hebben van (financiële) vangnetten bij schade door extreem weer. Dat onderdeel mist nu nog grotendeels in het huidige ontwerp van de NAS.

De overstromingen in 2021 in Limburg en Noord-Brabant maakten duidelijk hoe belangrijk het is dat bewoners en mkb'ers bij een volgende ramp schade snel gecompenseerd krijgen. Vrijwel alle verzekeraars dekken sinds enkele jaren ook het bezwijken van secundaire keringen ('lokale overstromingen'). Omdat schade door overstroming van grote rivieren, binnenwateren of de zee (zogenoemde primaire keringen) doorgaans niet verzekerd is en dit risico ook te groot is om alleen te kunnen dragen met verzekeraars, is samenwerking tussen overheid en verzekeraars cruciaal. Een publiek-private samenwerking die nu door het ministerie van Justitie en Veiligheid verder wordt verkend, is het compenseren van schades via de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (Wts), waarbij de eigen schadeverzekeraar de afhandeling doet (één loket-gedachte). Om slachtoffers van overstroming direct goed te kunnen helpen, moet hierbij vooraf helder zijn welke schade wel en hoeveel wordt vergoed.

Samenwerking tussen overheid en verzekeraars

Wij werken samen met de overheid op klimaatadaptatie via de samenwerkingsverbanden NLAAA Klimaatbestendig en de Werkgroep Klimaatadaptatie Financiële Sector van het Platform voor Duurzame Financiering. Wij ondersteunen daarin initiatieven zoals de Waterwijzer, de Klimaatadaptatieladder en waterrobuust herstel. Bij waterrobuust herstel wordt een woning of (bedrijfs)gebouw na schade beter bestand gemaakt tegen toekomstige wateroverlast. Dat kan bijvoorbeeld door water buiten te houden met aangepaste deuren of waterkeringen, of door materialen te gebruiken die beter tegen water kunnen. Uit onderzoek blijkt dat zulke maatregelen toekomstige schade fors kunnen beperken. Wij doen nu vervolgonderzoek naar de kosten en baten van waterrobuust schadeherstel en verwachten de resultaten in het vierde kwartaal van 2026 te publiceren.